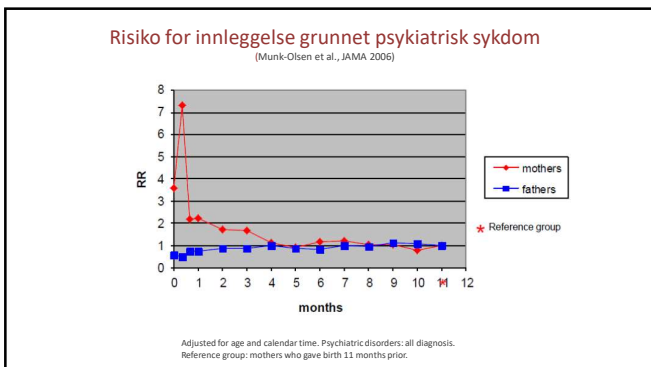
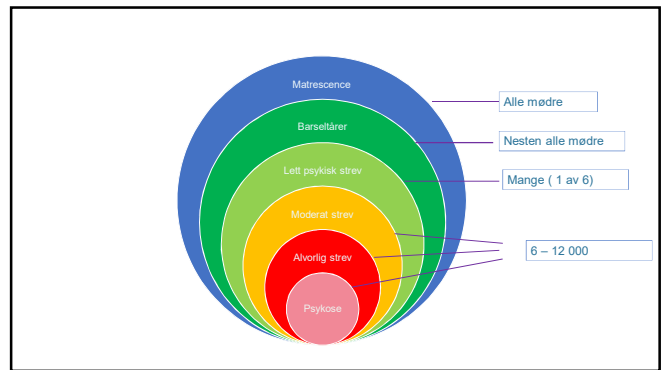
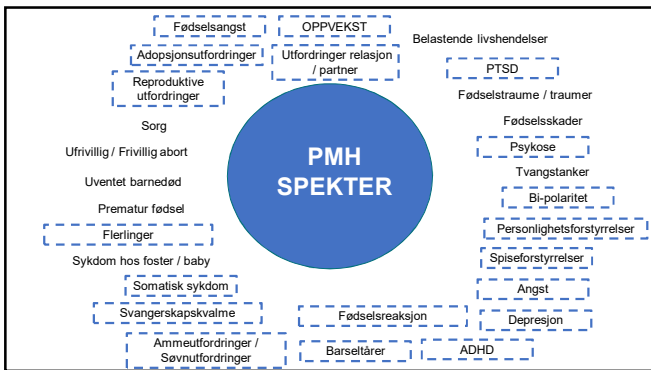

Depressive symptomer og fødselsopplevelse hos spedbarnsmødre under covid-19-pandemien

Malin Eberhard-Gran
Spesialist i samfunnsmedisin og professor

Nasjonalt senter for kvinnehelseforskning, Oslo universitetssykehus, Rikshospitalet
og
Klinikk for helsejernetforskning og psykiatri, Campus Ahus, Universitetet i Oslo

Perinatal Mental helse (PMH)

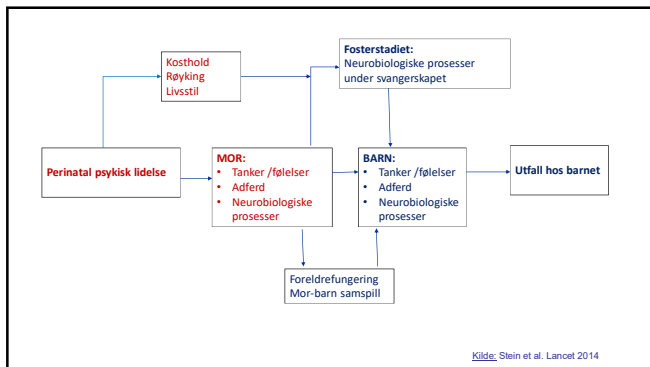

	%	Norway (number/year)
Depression	~5	3.000
Anxiety disorders	~10	6.000
Bipolar disorders	1	600
Chronic psychotic disorders	0.5-1	300-600
Eating disorders	3-10	1.800-6.000
		6.000-12.000

Kilde: Fødselsveilederen 2020, Den Norske Legeforening

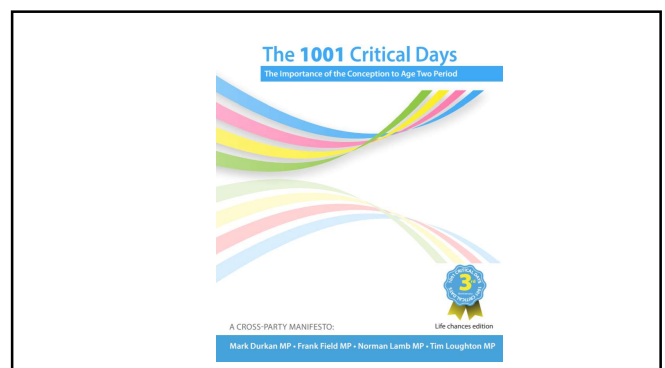
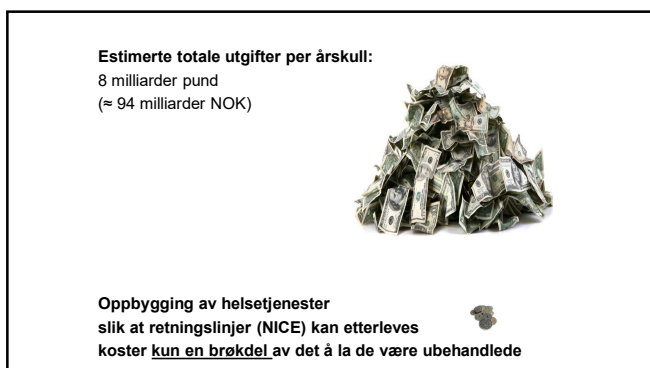
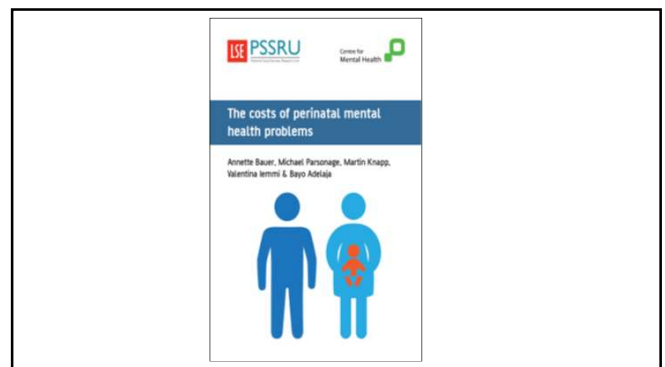
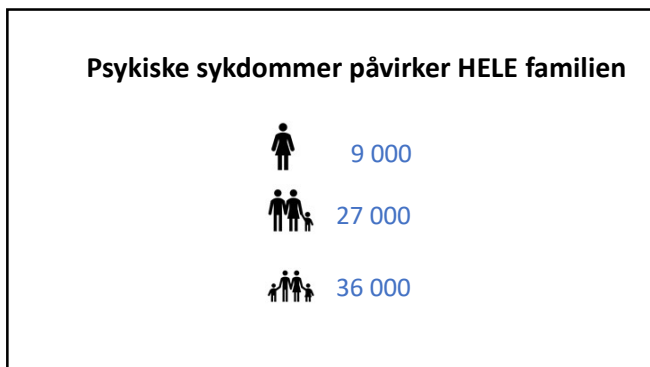
	%	Norway (number/year)
Diabetes	5.9	~3.000
Asthma	4.9	~3.000
Chronic hypertension	0.5	~300

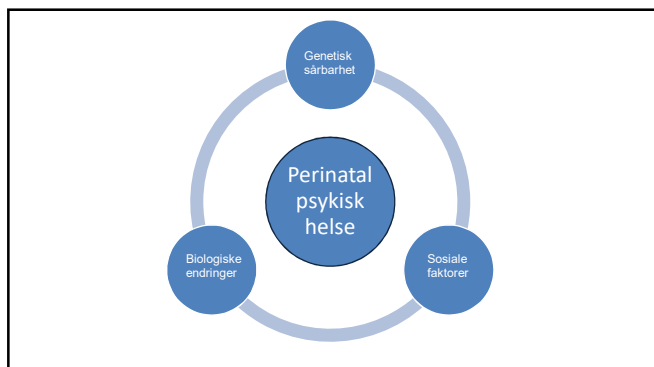
Kilde: Medisinsk fødselsregister

Antall dødsfall i forbindelse med svangerskap, fødsel og barseltid, etter årsak, blant 4 111 476 fødsler; Storbritannia: 2000-2005.

	2000-05
Direkte dødsårsaker:	
Trombose og tromboemboli	71
Preeklampi og eklampsi	32
Blødning	31
Fostervannsemboli	22
Dødsfall tidlig i svangerskapet (ektopisk svangerskap, spontan/provosert abort, annet)	29
Sepsis ved infeksjon i genitraltraktus	31
Indirekte dødsårsaker:	
Hjertesykdom	92
Selv mord	95
Overdoser ved narkotikamisbruk	35

Hva har skjedd under pandemien?

FRIDAG 19. FEBRUAR 2022

Tidsskriftet
DET NORSKE LÆGESAMFUNN

ARTIKLER FAGOMÅDEN UTVÄRDIER FORFATTERVEILEDNING LÆGEBØRER SØK

Depressive symptomer og fødselsopplevelse hos spedbarnsmødre under covid-19-pandemien

ORIGINALARTIKEL COVID-19 FØDESEL OG KVINNEVEIDNINGER / PSYKIATRI ENGLISH

SAMFUNDNAG: Mølle, Elnorud-Olsen, Lind 31(2022), 19-27

DOI: 10.1111/psp.12500

ARTIKEL: Dette er en online først utgave av pandemien har redusert spedbarnsmødre i Norge. Vi undersøkte derfor å undersøke følelsesmessige og depressive symptomer hos spedbarnsmødre som hadde født under pandemien.

INNELEDNING: I denne artikkelen undersøker vi følelsesmessige og depressive symptomer hos spedbarnsmødre som hadde født under pandemien.

METODE: Dette er en retrospektiv studie som undersøker følelsesmessige og depressive symptomer hos spedbarnsmødre som hadde født under pandemien.

RESULTATER: Totalt 3 642 spedbarnsmødre deltok i april 2021 i en online spørreskjemaundersøkelse. Depressive symptomer ble målt med en kortversjon av Edinburgh-skalaen (Edinburgh Postnatal Depression Scale, EPDS-10) og følelsesmessige med standardisert spørsmål om graviditet, fødsel og spedbarnstid. Spørreskjemaet ble sendt ut på e-post for å sikre høy deltakelse. Først var fødselstidspunktet (The Alan Acheson cohort), som ble brukt som referansepopulasjon. Kvinnene fikk i tillegg spørsmål relatert til pandemien og psykisk helse.

LITTERATUR: Kilde: FHE, Pandemiens konsekvenser i ulike grupper i befolkningen. Oslo, 2021.

APPENDIX: Kilde: Lianne et al. Psychiatry Res 2021

RESULTATER

Fødsel:

- Mye tid og resurser brukt på å overholde smitteverntiltak- mer stress.
- Bekymring for smitte og vaksiner.
- Partnere har ikke kunnet delta på kontroller, fødsel og barselavdeling.
- Mindre oppfølging og ammeveiledning.
- Kortere liggetid på sykehuset.

Spedbarnstid:

- Nedstengning og isolasjon.
- Stengte barnehager og skoler- mindre mulighet for hvile etter fødselen.
- Mindre avlastning fra besteforeldre og venner.
- Ingen barselgrupper.
- Helsestasjoner og andre hjelpeinstanser har hatt begrenset tilgjengelighet.

- Økning av psykiske plager i den generelle befolkningen.

Kilde: FHE, Pandemiens konsekvenser i ulike grupper i befolkningen. Oslo, 2021.

- Internasjonale studier- gravide og spedbarnsmødre spesielt utsatte.

Kilde: Lianne et al. Psychiatry Res 2021

- Klinikere har notert økt pågang av fødekvinne med angst og uro.

Formålet med studien:

å undersøke fødselsopplevelse og depressive symptomer hos spedbarnsmødre som fødte under pandemien i Norge.

Materiale og metode:

Pandemi- utvalg:

Kvinner som ble mødre under pandemien (2020-21)
Nettbasert spørreundersøkelse (distribuert via nettsteder og organisasjoner)
N= 3 642

Favn om fødselen studien (referansepopulasjon):

Kvinner som ble mødre på Akershus universitetssykehus (2010-11)
Oppfølgingsstudie der flere spørreskjemaer ble sendt ut
N=2 217

Kortversjon av Edinburgh Postnatal Depression Scale (EPDS-4)

Har du i løpet av den siste uken hatt noen av disse følelsene?

	Ja, nesten hele tiden	Ja, av og til	Ikke særlig ofte	Nei, aldri
Følt deg nedfor eller ulykkelig	☐	☐	☐	☐
Vært nervøs eller bekymret uten grunn	☐	☐	☐	☐
Vært så ulykkelig at du har hatt vansker med å sove	☐	☐	☐	☐
Bebreidet deg selv uten grunn når noe gikk galt	☐	☐	☐	☐

Opplevelse av svangerskap, fødsel og barseltid:

«*Hvordan var din opplevelse av svangerskapet i det store og hele?*»
(veldig god/ god / sånn passe / dårlig / veldig dårlig)

«*Hvor ivaretatt følte du deg under fødselen / på barselavdelingen?*»
(veldig godt/ godt / sånn passe / dårlig / veldig dårlig)

Andre variabler:

- Sosiodemografiske og reproduktive faktorer
- Tidligere psykiske helseplager
- Spørsmål relatert til pandemien
- Spørsmål relatert til psykisk helsehjelp

	Pandemi-utvalget (n=3 642), antall (%)	Favn om fødselen-studien (n=2 217), antall (%)
Paritet		
Førstegangsfødende	2 043 (45)	1 105 (50)
Flergangsfødende	1 597 (44)	1 112 (50)
Manglende informasjon	2 (0)	
Alder		
≤24 år	248 (7)	149 (7)
25-29	1 286 (35)	607 (27)
≥30	2 104 (58)	1 445 (65)
Manglende informasjon	4 (0)	16 (1)
Utdanning		
Grunnskole	79 (2)	67 (3)
Videregående skole	808 (22)	621 (28)
Høgskole/universitet	2 754 (76)	1 438 (65)
Manglende informasjon	1 (0)	91 (4)
Tidligere psykiske helseplager		
Nei	2 790 (77)	1 614 (73)
Jå	847 (23)	572 (26)
Manglende informasjon	5 (0)	31 (1)

Depressive symptomer (EPDS-4-skår)

	Pandemi-utvalget (n=3 642)	Favn om fødselen-studien (n=2 217)
EPDS-4-skår, median (interkvartilbredde)	4 (1-6)	2 (0-4)
Andel over terskelverdien (EPDS-4-skår ≥ 6)	32 %	10 %

Kvinner som oppga dårlig opplevelse av svangerskapet og dårlig ivaretagelse på sykehuset

	Pandemi-utvalget (n=3 642), antall (%)	Favn om fødselen-studien (n=2 217), antall (%)
Dårlig / veldig dårlig opplevelse av svangerskapet	544 (15)	342 (15)
Dårlig / veldig dårlig ivaretagelse under fødselen	396 (11)	129 (6)
Dårlig / veldig dårlig ivaretagelse på barselavdelingen	1 257 (34)	279 (13)

Pandemi-utvalget:

- 54% av spedbarnsmødre med psykiske helseplager , oppga at de ikke fikk adekvat hjelp.
- 30% oppga at de ikke hadde blitt spurt om sin psykiske helse av helsepersonell.

Ulikheter i rekrutterings- og innsamlingsmetode i de to utvalgene

- Omtrent lik andel var misfornøyde med sin svangerskapsopplevelse i de begge utvalgene
- Omtrent lik andel hadde hatt psykiske plager tidligere i livet i begge utvalgene.

Seleksjonseffekt?

- Ingen forskjell i depresjonsskåre mellom første- og flergangsfødende.
- De med lavest utdanning anga høyest forekomst av depressive symptomer.
- I pandemi-utvalget **varierte tidspunkt for deltakelse** fra to uker til tretten måneder etter fødselen.

Konklusjon

- Hver tredje spedbarnsmor rapporterte høy depresjonsskår under pandemien.
- Studien avdekket betydelig misnøye med barselomsorgen.
- Mangelfull oppfølging av spedbarnsmødres psykiske helse.

Oppfølgingen av gravide og nye mødres psykiske helse var mangelfull allerede før pandemien

Tusen takk for meg!